

2017/2131(INL)

17.5.2018

STANOVISKO

Výboru pro kulturu a vzdělávání

pro Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Situace v Maďarsku (v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. května 2017)
(2017/2131(INL))

Zpravodajka: Petra Kammerevert

(Podnět – článek 45 jednacího řádu)

PA_INL

NÁVRHY

Výbor pro kulturu a vzdělávání vyzývá Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

A. Novela zákona o státním vysokoškolském vzdělávání

1. uznává, že vzhledem k tomu, že v oblasti vzdělávání neexistují jednotné unijní normy ani modely, je úkolem maďarské vlády, aby stanovila a průběžně přezkoumávala co nejvhodnější rámec pro zahraniční univerzity na jejím území, a aby se snažila tento rámec zlepšovat, jak je také uvedeno v závěrech Benátské komise; zdůrazňuje však, že článek 165 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) stanoví, že Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států, přičemž plně respektuje jejich odpovědnost za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů i jejich kulturní a jazykovou rozmanitost; dále zdůrazňuje, že právní předpisy týkající se vzdělávání prováděné maďarskou vládou musí být v plném souladu se svobodami týkajícími se vnitřního trhu a základních práv;
2. poukazuje na to, že si parlamentní shromáždění Rady Evropy v dubnu 2017 vyžádalo stanovisko Benátské komise v návaznosti na přijetí novely zákona o národním vysokoškolském vzdělávání v Maďarsku a že Benátská komise ve svých závěrech uvedla, že společně s přísnějšími lhůtami a závažnými právními následky pro zahraniční vysoké školy, které mají v Maďarsku své sídlo a jsou zde již řadu let zákonně provozovány, je zavedení přísnějších předpisů z hlediska právního státu a dodržování základních práv velice problematické;
3. uznává, že maďarská vláda vyhověla některým požadavkům uvedeným v usnesení Evropského parlamentu o situaci v Maďarsku ze dne 17. května 2017, zejména pokud jde o pozastavení lhůt v novele zákona o národním vysokoškolském vzdělávání a o zahájení jednání s orgány USA příslušnými pro Středoevropskou univerzitu; lituje však skutečnosti, že maďarský premiér dosud nepodepsal dohodu o spolupráci mezi maďarskou vládou a vládou země, v níž má Středoevropská univerzita sídlo, přestože je připravena již od minulého roku; dále lituje toho, že maďarská vláda novelu zákona o národním vysokoškolském vzdělávání nestáhla;
4. konstatuje, že dlouhodobé pozastavení lhůt ztěžuje plánování vysokým školám, vyučujícím i studentům; v této souvislosti vítá skutečnost, že maďarské orgány navštívily dne 13. dubna 2018 stát New York v USA s cílem zmírnit zbývající výhrady maďarské vlády vůči Středoevropské univerzitě; lituje však toho, že dohoda o spolupráci mezi maďarskou vládou a vládou země, v níž má Středoevropská univerzita sídlo, dosud nebyla podepsána ani ratifikována, přestože maďarské orgány během této návštěvy uvedly, že Středoevropská univerzita nyní požadavky zákona o vysokoškolském vzdělávání, tzv. lex CEU, splňuje; vyzývá proto maďarskou vládu, aby odblokovala situaci a dokončila přijímání dohody o spolupráci týkající se Středoevropské univerzity, která již byla dojednána se státem New York, aby tak Středoevropská univerzita mohla řádně pokračovat ve své činnosti;
5. vyjadřuje politování nad tím, že zatím nedošlo k vyřešení právního sporu mezi Komisí a

maďarskou vládou, pokud jde o novelu zákona o národním vysokoškolském vzdělávání, což vedlo k tomu, že Komise podala žalobu u Soudního dvora Evropské unie; zdůrazňuje, že Maďarsko má sice právo na vlastní zákony v oblasti vzdělávání, tyto zákony však nesmějí být v rozporu se svobodami týkajícími se vnitřního trhu, zejména s volným pohybem služeb a právem na usazování, právem na akademickou svobodu, právem na vzdělání a svobodu podnikání, které jsou zakotveny v Listině základních práv Evropské unie;

Segregace romských dětí

6. vyjadřuje znepokojení nad tím, že mnohonásobná každodenní diskriminace a zejména segregace romských dětí v maďarském vzdělávacím systému je i nadále strukturálním a hluboce zakořeněným jevem, který přispívá k sociálnímu vyloučení Romů a snižuje jejich šance na začlenění do vzdělávacího systému, na trh práce a do společnosti jako celku; připomíná, že otázka segregace Romů byla tématem řady doporučení Komise, a vyzývá proto maďarskou vládu, aby se těmito doporučeními řídila a uplatňovala účinná opatření;

Mediální politika

7. zastává názor, že Komise při posuzování právních předpisů z roku 2010 týkajících se sdělovacích prostředků nepostupovala dost důkladně a nepřihlédla k hodnotám uvedeným v článku 2 SFEU; připomíná, že v červnu 2015 zveřejnila Benátská komise své stanovisko k právním předpisům týkajícím se sdělovacích prostředků v Maďarsku, v němž uvedla témata, na které se maďarské orgány musí přednostně zaměřit, pokud chtějí zlepšit nejen situaci v oblasti svobody sdělovacích prostředků v zemi, ale také to, jakým způsobem veřejnost tuto svobodu vnímá;
8. domnívá se, že zákon o sdělovacích prostředcích z roku 2010 se svými nedostatečnými pravidly, pokud jde o vlastnictví více druhů sdělovacích prostředků, vedl k narušení mediálního trhu a jeho rovnováhy; zdůrazňuje, že došlo k větší koncentraci maďarského trhu, že zmizela celá řada nezávislých místních stanic a že dochází k postupnému útlumu kdysi velice úspěšného segmentu komunitních rozhlasových stanic; domnívá se, že je nutné zvýšit transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků, zejména v případech, kdy dostávají podporu z veřejných zdrojů;
9. domnívá se, že mediální rada (jejíž členy od roku 2010 jmenuje výhradně vládnoucí strana) aktivně napomohla restrukturalizaci rozhlasového trhu, aby uspokojila současné politické potřeby; je pobouřen tím, že mediální rada nezaručuje v oblasti sdělovacích prostředků ani minimální rovnováhu;
10. zdůrazňuje, že pokud jde o státní výdaje do reklamy, jsou některé mediální společnosti neúměrně upřednostňovány před jinými; poukazuje na to, že státní výdaje byly v roce 2017 nejvyšší v historii, přičemž státní reklama se zpravidla zadává těm sdělovacím prostředkům, které jsou loajální k vládě a které jsou z velké části pod kontrolou oligarchů;
11. připomíná, že v květnu 2017 přijal maďarský parlament zákon, kterým se zvyšuje daň z reklamy z 5,3 na 7,5 %, což vede k obavám, pokud jde o možný tlak na zbývající

nezávislé sdělovací prostředky v zemi; je znepokojen tím, že reklama politických stran je ve veřejných a soukromých sdělovacích prostředcích povolena pouze tehdy, pokud je zdarma, což vede k obavám ohledně omezeného přístupu k informacím, jelikož soukromé sdělovací prostředky nemusí být ochotny vysílat reklamu zadarmo; domnívá se, že je nezbytné zajistit, aby smlouvy na veřejnou reklamu byly uzavírány se všemi sdělovacími prostředky spravedlivým a transparentním způsobem;

12. zdůrazňuje, že tzv. veřejnoprávní vysílání (MTVA), k němuž patří všechny veřejnoprávní rozhlasové a televizní stanice, nekriticky vysílá vládní sdělení, a zejména se neustále zabývá vládní kampaní proti uprchlíkům a kampaní „Zastavte Sorose“; poukazuje na to, že veřejnoprávní televize M1 a 24hodinové zpravodajství nabízejí pro propagandu a vysílání vládních sdělení více prostoru než dříve;
13. poukazuje na to, že veřejnoprávní vysílání nespĺňuje požadavky na transparentnost, nezajišťuje veřejně přístupné informace pro sledování toho, jak jsou vynakládány veřejné prostředky a, na rozdíl od řady evropských veřejnoprávních vysílacích stanic, nevydává výroční zprávy ani není známo, jak definuje povinnosti spojené s poskytováním veřejné služby a jak je plní;
14. připomíná, že svoboda sdělovacích prostředků a pluralita jsou základními právy zakotvenými v článku 11 Listiny základních práv Evropské unie a představují základní prvek demokratické společnosti; naléhavě proto vyzývá maďarskou vládu, aby zajistila svobodu sdělovacích prostředků a pluralitu, které jsou klíčovými hodnotami Evropské unie;
15. zdůrazňuje, s odvoláním na nedávno zveřejněný index demokracie za rok 2017 společnosti The Economist Intelligence Unit a na světový index svobody tisku za rok 2017, který zveřejňuje organizace Reportéři bez hranic, že v důsledku státních zásahů a zvyšující se kontroly ze strany státu jsou svoboda sdělovacích prostředků a pluralita v Maďarsku v posledních letech zdrojem vážného znepokojení; v této souvislosti vyjadřuje obavy s ohledem na prodej a následné zrušení deníku Népszabadság, jednoho z nejstarších a nejprestižnějších listů v Maďarsku;
16. poukazuje na to, že novinářům nezávislých sdělovacích prostředků je často závažným způsobem bráněno v práci, sdělovacím prostředkům je pravidelně zakazován vstup do budovy Parlamentu a novináři mají v Parlamentu jen omezený prostor pro kladení otázek a vedení rozhovorů s politiky;
17. vyjadřuje znepokojení nad tím, že poté, co byly poslední nezávislé regionální noviny v Maďarsku nedávno převzaty provládními oligarchy, rozšířila maďarská vláda kontrolu nad médií a podle organizace Reportéři bez hranic dosahuje koncentrace sdělovacích prostředků v Maďarsku nebývalé a „groteskní“ úrovně; domnívá se, že je nutné posílit transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků, zejména v případech, kdy daný podnikatel dostává veřejné zakázky;
18. s politováním konstatuje, že provládní zpravodajský server 888.hu nedávno zveřejnil černou listinu novinářů pracujících pro zahraniční sdělovací prostředky a označil je za „zahraniční Sorosovy propagátory“, což je jednoznačně v rozporu se zásadou svobody sdělovacích prostředků;

Nevládní organizace

19. je hluboce znepokojen zmenšujícím se prostorem pro organizace občanské společnosti v Maďarsku; v této souvislosti lituje snahy maďarské vlády nevládní organizace kontrolovat a omezovat je při provádění jejich legitimní činnosti, konkrétně prostřednictvím zákona zaměřeného na nevládní organizace (lex NGO) a zákona namířeného proti Sorosovi (lex Stop Soros);
20. zdůrazňuje, že lex NGO, tj. zákon o nevládních organizacích financovaných ze zahraničí, nepřiměřeně zasahuje do základních práv zakotvených v Chartě základních práv Evropské unie, zejména pokud jde o právo na svobodu sdružování, zavádí neopodstatněná a nepřiměřená omezení volného pohybu kapitálu a vyvolává obavy, pokud jde o dodržování práva na ochranu soukromého života a osobních údajů; zdůrazňuje, že Komise byla tudíž v souvislosti se zákonem o nevládních organizacích nucena zahájit řízení u Soudního dvora Evropské unie; hluboce lituje toho, že přes řízení probíhající u Soudního dvora EU týkající se uvedeného zákona o nevládních organizacích předložila maďarská vláda v únoru 2018 další návrh zákona, tzv. zákon „Zastavte Sorose“, který má dále omezit právo na sdružování i činnost nevládních organizací; lituje v této souvislosti toho, že maďarská vláda má v úmyslu násilně uzavřít všechny nevládní organizace financované Sorošem a vyžadovat od nevládních organizací činných v oblasti migrace státní povolení; je hluboce znepokojen tím, že navrhované zákony by mohly v rámci Unie sloužit jako vzor k podkopávání cenné práce organizací občanské společnosti bojujících za dodržování lidských práv, což je nebezpečí, na které nedávno upozornila Agentura EU pro základní práva; poukazuje na to, že vládnoucí strana vybudovala síť vládou organizovaných nevládních organizací podporovaných z veřejných zdrojů, jejichž hlavní činností je rozšiřovat vládní poselství a organizovat demonstrace na podporu vlády;

Obecně

21. je přesvědčen, že situace v oblasti vysokoškolského vzdělávání, vzdělávání Romů, svobody sdělovacích prostředků a plurality a situace nevládních organizací v Maďarsku představuje jasné riziko závažného porušování hodnot uvedených v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU); naléhavě proto vyzývá Komisi, aby i nadále uplatňovala všechny nástroje, které má podle Smluv k dispozici; 22. domnívá se, že v této souvislosti je opodstatněné zahájit postup podle článku 7 SEU v zájmu ochrany společných hodnot Unie a zásad právního státu;
23. vyzývá Komisi, aby i nadále pečlivě sledovala probíhající legislativní proces a to, do jaké míry předkládané návrhy porušují právo EU, včetně základních práv, a aby výsledky svého posouzení urychleně zveřejnila;
24. vyzývá úřad OBSE/ODIHR, aby po výsledcích parlamentních voleb v Maďarsku navázal na činnost volební pozorovatelské mise a pozorně monitoroval zneužívání svobody projevu i administrativních zdrojů;
25. vyzývá Komisi, aby navýšila financování nezávislých projektů v oblasti svobody sdělovacích prostředků a plurality, jako je mj. projekt monitorování plurality sdělovacích prostředků, které by mapovaly případy porušování svobody sdělovacích prostředků a podporovaly ohrožené novináře.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	16.5.2018
Výsledek konečného hlasování	+: 13 -: 4 0: 8
Členové přítomní při konečném hlasování	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Luigi Morgano, John Procter, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Algirdas Saudargas
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	António Marinho e Pinto

**JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU
POŽÁDANÉM O STANOVISKO**

13	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, António Marinho e Pinto
GUE/NGL	Nikolaos Chountis, Curzio Maltese
S&D	Silvia Costa, Damian Drăghici, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Krystyna Łybacka, Luigi Morgano, Julie Ward
Verts/ALE	Jill Evans, Helga Trüpel

4	-
ENF	Dominique Bilde
PPE	Andrea Bocskor, Michaela Šojdřová, Milan Zver

8	0
ECR	John Procter
EFDD	Isabella Adinolfi
PPE	Svetoslav Hristov Malinov, Algirdas Saudargas, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se